

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

**Katasztrófák Csökkentésének
Világnapja**
Nemzetközi tudományos konferencia
2023. november 30.

A védelmi és biztonsági szabályozási reform hatása a polgári védelmi kötelezettségre vonatkozó alapvető szabályozásra

DR. LÁSZLÓ VIKTÓRIA TŰ. SZDS.

Védelmi és biztonsági szabályozási reform

- **2019-től**, jelentős mérföldkő: **koronavírus-világjárvány** magyarországi megjelenése és a **kezelés tapasztalatai**
- **3 főbb állomása:**
 - Alaptörvény IX. módosítása (2020.12.22.)
 - **Vbö.** (2021.06.25.)
 - érintett törvények, vhr-ek, egyéb jogforrások

Vbö. (2021. évi XCIII. törvény a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról)

- cél: **összehangolt** védelmi és biztonsági
- rendszer kialakítása
- **ágazatokon átívelő** keretszabályozás
- **„minialkotmány”**
- **korábbi párhuzamos szabályozások megszüntetése** (Hvt. Kat.)
 - védelmi igazgatás szereplői
 - gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség
 - **polgári védelmi kötelezettség**

A polgári védelmi kötelezettség szabályrendszerére vonatkozó változás

2022. november 01. előtt

- Kat.
- Kat. vhr.
- Hvt.
- Hvt. vhr

2022. november 01. után

- Vbő.
- Vbő. vhr.
- Kat.
- Hvt.

A polgári védelmi kötelezettségre vonatkozó hatályos szabályozás I.

- Vbö: *alapvető szabályok*
 - fogalma, részkötelezettségek
 - a polgármester jogosítványai
 - mentesülők köre
 - pv. szervezetbe beosztott jogai, kötelezettségei
- Vbö. vhr. (402/2022. (X. 24.) Korm. rendelet a polgári védelmi kötelezettségről)
egyéb közös szabályok: pv. szolgálat elrendelése, fellebbezés, pv. felkészítés

A polgári védelmi kötelezettségre vonatkozó hatályos szabályozás II.

■ Kat.

- polgári védelem katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatai
- köteles pv. szervezetek (központi, területi, települési, munkahelyi)

■ Hvt.

- fegyveres összeütközések időszakában végrehajtandó pv. feladatok

Vbö. (2021. évi XCIII. törvény a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról)

- **védelmi és biztonsági kötelezettségek rendszere**
 - katonai szolgálat (HÁ idején)
 - honvédelmi munkakötelezettség (HÁ idején)
 - gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség
 - védelmi és biztonsági célú bejelentési kötelezettség
 - **polgári védelmi kötelezettség**

A polgári védelmi kötelezettség hatályos szabályozásának tartalmi változásai I.

I. Mentesülők körében bekövetkező változások

- nemcsak egyenes ági rokonát, házastársát, hanem **testvérét** is egyedül állandóan ápoló, gondozó
- **6 éven aluli gyermekét** saját háztartásában nevelő **anya**: már **nem**
- kiskorú **gyermekét** saját háztartásában **egyedül nevelő**: már nem a gyermek 14 éves koráig, hanem **18 éves korig**
- **3 v. ennél több kiskorú gyermekét** saját háztartásában **nevelő**: már nem a gyermek 14 éves koráig, hanem **18 éves korig**

A polgári védelmi kötelezettség hatályos szabályozásának tartalmi változásai II.

I. Mentesülők körében bekövetkező változások: munkakör, közmegbízatus miatt mentesülők

■ bekerült:

- alkotmánybíró, az Alkotmánybíróság Hivatalának foglalkoztatottja
- a nemzetbiztonsági szolgálatok, az Országgyűlési Őrség hivatásos állományú tagja
- a készenléti szolgálatot ellátó önkormányzati tűzoltó
- a léginavigációs szolgáltatást ellátó szervezet személyzete
- a létfontosságú rendszerelem kritikus munkakörben foglalkoztatottja

A polgári védelmi kötelezettség hatályos szabályozásának tartalmi változásai III.

I. Mentesülők körében bekövetkező változások: munkakör, közmegbízatus miatt mentesülők

- kikerült:
 - a Honvédség tartalékos állományú tagja
 - a NAV foglalkoztatottja

A polgári védelmi kötelezettség hatályos szabályozásának tartalmi változásai III.: a pv. szolgálat elrendelése

2022. november 01. előtt

1) folyamatos:

- rendkívüli állapot
 - szükségállapot
- } idején

2) ideiglenes (alkalmanként max.15 nap)

- katasztrófa megelőzése érdekében szükséges beavatkozás céljából

2022. november 01. után

1) folyamatos:

különleges jogrend idején

2) ideiglenes (alkalmanként max.15 nap)

-

A polgári védelmi kötelezettség hatályos szabályozásának tartalmi változásai III.: az ideiglenes pv. szolgálat elrendelése

2022. november 01. előtt

Elrendelésre jogosult

- a Kormány
- a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter
- a megyei védelmi bizottság elnöke
- a főpolgármester, valamint a polgármester

2022. november 01. után

Elrendelésre jogosult

- a Kormány
- katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter
- a területi vagy **helyi védelmi bizottság elnöke**
- a főpolgármester vagy a polgármester

Összegzés

A polgári védelmi kötelezettség szabályozásának változásai

- **alapvetően a szabályrendszer helye: alapvető**, közös szabályok ágazati (kat.véd., h.véd) jogszabályok helyett **ágazatokon átívelő** szabályozást megteremtő törvénybe
- a szabályanyag **tartalmában kis mértékben**

Polgári védelmi kötelezettség

alkotmányos kötelezettség:

Alaptörvény XXXI. cikk (5)

*„Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára **honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok** ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – polgári védelmi kötelezettség írható elő.”*

Vbő: fegyveres összeütközések és katasztrófa időszakában rendelkezhető el

Vizsgálandó kérdés

figyelembe véve:

- a biztonsági környezet dinamikus változásait
- a szabályozási reform alapvető célkitűzéseit
 - korszerűbb, a változó biztonsági környezethez jobban alkalmazkodó szabályozás megteremtése
 - a normál jogrendi válságkezelés és a különleges jogrendi szabályozás hatékonyabbá tétele
- a különleges jogrendi esetekörök kihirdethetőségét

Vizsgálandó kérdés

szabályozásban lehetőséget biztosítani:
valamennyi védelmi és biztonsági esemény kezelése
során elrendelhető legyen

Felhasznált források

- Muhoray Árpád: A katasztrófavédelem a védelmi és biztonsági feladatok tükrében
- Magyarország Alaptörvénye
- 2021. évi XCIII. törvény a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról (Vbö.)
- 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról (Kat. - 2022.11.01. előtt és után hatályos)
- 2021. évi CXL. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről (hatályos Hvt.)
- 402/2022. (X. 24.) Korm. rendelet a polgári védelmi kötelezettségről (Vbö. vhr.)
- 2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről (korábbi Hvt.)
- 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról (korábbi Hvt. vhr.)
- 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról (Kat. vhr.)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

mta.hu

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MTA MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

